

Esteettisessä tarkoituksessa annettavat täyteainehoidot eivät ole terveydenhuoltoa eikä Valvira valvo niitä

Täyteainehoidoja ja eräitä muita kosmeettisia injektioita ei ole katsottu yksityisessä terveydenhuollosta annetun lain tarkoittamiksi terveydenhuollon palveluiksi, sillä ne eivät ole vaativaa lääketieteellistä osaamista edellyttäviä toimenpiteitä. Tämän vuoksi kyseisiä toimenpiteitä suorittavilta ei edellytetä terveydenhuollon lupaa eikä Valvira valvo niitä.

Valvira on selvittänyt täyteainehoidojen luvanvaraisuutta yhteistyössä Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin kanssa.

Valvira valvoo terveydenhuollon palveluiden tuottamista sekä julkisessa että yksityisessä terveydenhuollossa. Täyteainehoidot- ja pistokset katsotaan kuluttajapalveluiksi ja niihin sovelletaan kuluttajaturvallisuuslakia. Kuluttajaturvallisuuslain 8 §:n mukaiset ilmoitukset vaarallisesta kulutustavarasta tai kuluttajapalvelusta ilmoitetaan Tukesille. Osa täyteaineista luokitellaan lääkinnällisiksi laitteiksi, joita valvoo Fimea.

Vaativaa lääketieteellistä osaamista edellyttävät toimenpiteet ovat terveydenhuoltoa siitä riippumatta, missä tarkoituksessa hoitoja annetaan

Lainsäädännössä ei ole erikseen otettu kantaa puhtaasti esteettisessä tarkoituksessa annettaviin toimenpiteisiin. Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut aikaisemmin kaksi eri lausuntoa esteettisessä tarkoituksessa annettavista toimenpiteistä.¹

Vuonna 2014 Sosiaali- ja terveysministeriö antoi Valviralle lausunnon terveydenhuollon ammattihenkilöiden esteettisin perustein suorittamista toimenpiteistä. Lausunnon mukaan kaikkea vaativaa lääketieteellistä osaamista

---

¹ Sosiaali- ja terveysministeriö lausunto STM/970/2014, STM/985/2016

vaativia terveydenhuollon ammattihenkilöiden, oman koulutuksensa ja osaamisensa perusteella suorittamia toimenpiteitä, kuten esteettisessä tarkoituksessa lääketieteellisin menetelmin suoritettavia toimenpiteitä, on toimenpiteen syystä ja tarkoituksesta riippumatta pidettävä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettuna terveyden- ja sairaanhoitona tai niihin rinnastettavina palveluina.

Vuonna 2016 sosiaali- ja terveysministeriö antoi täydentävän lausunnon Tukselle. Sosiaali- ja terveysministeriö katsoi, että vaativaa lääketieteellistä osaamista edellyttäväksi toimenpiteeksi voidaan katsoa toimenpide, joka puuttuu potilaan koskemattomuuteen ja josta aiheutuu potentiaalisesti vaaraa potilaan terveydelle tai turvallisuudelle. Lausunnon mukaan lääketieteellisesti vaativiksi toimenpiteiksi voidaan katsoa esimerkiksi kaikki kirurgiset toimenpiteet, mukaan lukien kaikki ihoa viiltävät toimenpiteet ja pienten jäsenten amputaatiot sekä kaikki anestesiaa edellyttävät toimenpiteet.

Vuoden 2016 lausunnossaan sosiaali- ja terveysministeriö totesi edelleen, että injektioiden pitäminen vaativaa lääketieteellistä osaamista edellyttävänä toimenpiteenä on hankalammin arvioitavissa kuin kirurgiset ja anestesiaa edellyttävät toimenpiteet. Lausunnon mukaan kaikkia lääkeainetta sisältäviä injektioita tulee pitää vaativina lääketieteellisinä toimenpiteinä, jolloin niiden suorittajan tulisi olla terveydenhuollon ammattihenkilö. **Lausunnossa todettiin, että esimerkiksi täyteainetta sisältävät injektiot, tatuoinnit tai ihon neulalla lävistävät toimenpiteet lävistysten laitton yhteydessä eivät ole katsottavissa sellaisiksi vaativiksi lääketieteellisiksi toimenpiteiksi, jotka voisi suorittaa ainoastaan terveydenhuollon ammattihenkilö.**

Valvira pyysi vuonna 2020 sosiaali- ja terveysministeriöltä lausuntoa siitä, tulisiko täyteainehoitoja ja eräitä muita esteettisessä tarkoituksessa tehtäviä hoitoja ja toimenpiteitä pitää vaativaa lääketieteellistä osaamista edellyttävinä toimenpiteinä, joihin tulisi soveltaa yksityisestä terveydenhuollosta annettua lakia. Sosiaali- ja terveysministeriö antoi lausunnon² asiasta, jonka mukaan

---

² Sosiaali- ja terveysministeriö VN/129/2020

sosiaali- ja terveysministeriö pitäytyy edelleen aikaisemmassa vuonna 2016 antamassaan lausunnossa esittämiinsä näkemyksiin, eikä tässä vaiheessa katso aiheelliseksi muuttaa asiassa aikaisemmin antamaansa lausuntoa.

Voimassa oleva lainsäädäntö

Yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) mukaan yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajalla on oltava lupaviranomaisen myöntämä lupa terveydenhuollon palvelujen antamiseen. Lain 2 §:n mukaan terveydenhuollon palveluilla tarkoitetaan laboratoriotointa; radiologista toimintaa ja muita siihen verrattavia kuvantamis- ja tutkimusmenetelmiä; muita terveydentilan tai sairauden toteamiseksi taikka hoidon määrittämiseksi tehtäviä tutkimuksia ja toimenpiteitä; fysioterapeuttista toimintaa ja muita suorituskykyä parantavia ja ylläpitäviä toimenpiteitä ja terapioiden; työterveyshuoltoa; lääkäri- ja hammaslääkäripalveluja ja muuta terveyden- ja sairaanhoitoa sekä näihin rinnastettavia palveluja; hierontaa; sekä sairaankuljetuspalveluja. Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (potilaslaki, 785/1992) 2 §:n mukaan terveyden- ja sairaanhoidolla tarkoitetaan potilaan terveydentilan määrittämiseksi taikka hänen terveytensä palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi tehtäviä toimenpiteitä, joita suorittavat terveydenhuollon ammattihenkilöt tai joita suoritetaan terveydenhuollon toimintayksikössä.

Lisätietoja Yksityisen terveydenhuollon luvat
ylitarkastaja Laura Nokela
ylitarkastaja Marika Koivuranta